

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev

Posamezna številka 6 vinarjev — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 2. uri, ob ponedeljkih ob 10. uri. — Naročniki znajo: v Ljubljani v upravnih uradnih K 1-20, s dostavljanjem na dom K 1-50; s pošto K 1-20, s pošto K 1-50, četrtletno K 5-10, letno K 1-20. Za izposojilo obročno K 20. — Telefon številka 303.

Posamezna številka 6 vinarjev

Uredništvo in upravnništvo je v Franciškanski ulici 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnika upravnistvu. Nepriljubljena pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, četrta 20 v, tretja 30 v, druga 40 v, prva 50 v. Pri večkratnem oglaševanju popust. Za odgovor je priložiti vamiko. — Telefon številka 303.

Krivični apostoli pravice.

Tržaški mestni svet votira vsako leto več tisočakov za zloglasno „Lego nazionale“, ki ima v našem Primorju samo eno nalogo: poitalijančevati slovenske in hrvatske otroke v svojih šolah, v katere izvaablja te otroke na razne načine.

Nikjer na Primorskem ni za italijanske otroke nobene nevarnosti, da bi se potujčili, tod je dovolj italijanskih javnih šol in vendar je na Primorskem vse polno privatnih italijanskih šol, vse samo v čisto slovenskih ali hrvatskih krajih, ki jih vzdržuje „Lega nazionale“ v to samo in edino svrhu, da bi se v njih poitalijančevali slovenski in hrvatski otroci, iz katerih naj bi postali janičari, ki naj bi branili in vzdrževali „italijanski“ značaj našega Primorja! Obstoja teh šol ne morejo Italijani z ničemer opravičiti, še manj se da opravičiti to, da podpirajo te šole, ustanavljane za raznarodovanje slovenskih otrok, tudi z javnim, torej tudi s slovenskim denarjem, samo zato, ker so v nekaterih javnih korporacijah nasproti Slovincem v večini.

Tako je v Trstu! Koliko je slovenskih grošev v onih 15.000 K, ki jih votira mestni svet tržaški za potujčevanje slovenskih otrok! Trikratno morajo plačevati Slovenci v Trstu šolski davek: prvič za javne šole, ki niso slovenske, drugič — v obliki takih podpor „Legi nazionale“ — za italijanske zasebne šole, namenjene potujčevanju njihovih slovenskih otrok in tretjič narodni davek za slovenske šole, v katerih naj se njihovi otroci ohranjajo svojem narodu, jeziku svojih očetov, dedov in pradedov!

Ali ni to naravnost strašno, skrajno krivično? Ali ni pravi čudež, da Slovenci pri vsem tem ohranjanju mirno kri, da še vedno potrpečljivo plačujejo davke, od česar ima koristi samo njihov sovražnik, oni pa samo škodo in da s tako poštvalnostjo darujejo in zbirajo težko zaslužene groše za svoje narodno šolstvo?

In vendar se je našel v mestnem svetu tržaškem zastopnik socialnih demokratov dr. Puecher, ki je izjavil, da bo glasoval za podporo „Legi nazionale“ in proti podpori Ciril Metodovi družbi — ker slovenske občine ne dajejo ničesar za „Lego nazionale“ in res so glasovali tako vsi socialni demokrati.

Neverjetno! Stranka, ki govori vedno in povsod samo o pravičnosti, se postavlja v tako očitno nasprotje s svojimi temeljnimi principi in odbrava frivolno nekulturno in nehumano delovanje „Legi nazionale“, iz slovenskih zahtev se pa norčuje, češ, ako bodo slovenske občine dajale podpore „Legi nazionale“, pa bomo tudi mi glasovali za to, da mestni svet tržaški dovoli podporo Ciril Metodovi družbi!

Dr. Puecher in njegovi tovariši bi menda hoteli, da bi ljubljanska, novomeška, idrijska, kranjska ali ka-

terasibodi druga čisto slovenska občina podpirala „Lego nazionale“. Ali so ti ljudje res tako neumni, ali pa tako hudobni, da hočejo primerjati Ljubljano, v kateri živi samo kak posamezni Italijan, s Trstom, v katerem živi kakih 70.000 Slovencev?

Za tako neumne nemoremo smatrati laške socialne demokrate, nekaj drugega je vmes: ti apostoli pravice, svobode, enakopravnosti itd. so nasproti Slovincem ravno tako krivični, kot laški nacionalisti, oni nas ravno tako zaničujejo in sovražijo kot največji laški šovinisti!

Slovenski socialni demokrati se pri tem morajo vprašati, kako je to, da se njihovi italijanski sodruzi tako malo zmenijo za ravnopravnost narodov, od njih pa zahtevajo ne samo mednarodnost, temveč — brezna rodnost!

Dr. Josip Smolaka.

O dr. Josipu Smolaki je objavila praška „Samostatnost“ daljši članek povodom njegovega obiska v Pragi. Ne bo odveč, če objavimo tudi mi par odstavkov iz tega članka, saj dr. Smolaka tudi Slovenci premalo poznamo. „Samostatnost“ piše med drugim: Kdo je dr. Josip Smolaka?

Lagali bi, če bi trdili, da to ve vsak pri nas. Mi sami nismo vedeli mnogo o njem — pred knjigo Hermann Bahrja. V 10. poglavju svojega „Dalmatinskega potovanja“ obišče Bahr Smolako. Primerja tribuna dalmatinskega ljudstva in jamstvo lepše prihodnosti dežele z deželnim patronom Dalmacije, sv. Blažem.

Dalmatince stare dobe se je obračal z neomejenim zaupanjem v vseh stiskah in težavah k sv. Blažu — Dalmatince nove dobe veruje v svojega Smolako. Smolaka je v Dalmaciji vse, Smolaka je voditelj naprednih ljudi, voditelj inteligence in voditelj ljudstva, ljubljen, spoštovan, da, oboževan. „Velika radost cele dežele“ pravi Bahr.

Nalašč smo citirali nemškega pisatelja, da bi se ne zdelo, da s slovenskega stališča pretiravamo, ko opisujemo čar osebnosti. Lahko govorimo s popolno pravico o čaru osebnosti tega neskončno tenkočutnega, tihega moža, ki je v njem skrita tako velika energija volje in dejanja. Njegove mehke, priprte, dozdnevno utrjene oči vas motijo. Misliš, da je starejši, pa je mlad mož, 42 let, in v pravem pomenu besede lep človek, kakor hitro začne govoriti...

Tudi to vara. Tribun, ki zna razplamtiti množice kmečkega ljudstva tam nekje v Zagorju, stoji na tribunu in začne govoriti s tihim glasom, z majhnim akcentom, takorekoč brez poudarka. Govori mirno in prosto z dolgimi presledki. Premišli temeljito, kaj hoče reči in potem šele nadaljuje. Redkokdaj pospeši tempo in povzdigne glas; ogreje ga z notranjim žarom in čuti, da bi lahko podžgal, ko bi ne imel te čudovite sebediscipline, in da

zna biti vroč in strašen v odločilnem trenutku...

Toda za enkrat je vse skrito v disciplinirani red, v brezhibne forme svetovnega človeka, ki se zna gibati brez zadreg v vsaki družbi. Zna biti tudi odkrito vesel in zna fino, toda ostro poantirati v humoru in ironiji.

Pred bančnimi ravnatelji, ljudmi prakse in števil, mirno popisuje svojo deželo in njene želje. Dežela je zanemarjena; zaostala je v razvoju. Toda on ni prišel po milijone. Denar ne bo pomagal. Vzgoje je treba. Iskreno bi si želel, da bi bili Čehi vzgojitelji dalmatinskega ljudstva v gospodarskem, proizvodnem, trgovskem in avtonomnem oziru. To predvsem. Če nalože svoj denar v Dalmaciji, lahko dobro nalete, kajti Italijani in Nemci so v Dalmacijo vtaknili že mnogo milijonov. Toda bilo bi bolje, ko bi prišli Čehi: prinesli bi nele kapital, ampak tudi svojega slovanskega bratskega duha.

Tak govor budi zaupanje pri ljudeh, ki imajo opravka z denarjem in so včasih nezaupni in previdni, včasih pa tudi prekomodni, da bi stopili z izhrojene ceste normalnih bančnih kupčij...

Dr. Smolaka gre iz Prage v zupanju, da začne slednjič tudi Čehi eksploatirati Dalmacijo s svojim kapitalom. Žal, da v istem trenutku dovoljuje velika dunajska banka 4 milijone kron za pridobivanje premoga pri Drnišu. In dr. Smolaka nam je povedal, da je drug dunajski konsorcij ugrabil s par milijoni kron 70.000 konjskih sil znanega slapa pri Omišu (Vela Golubica)...

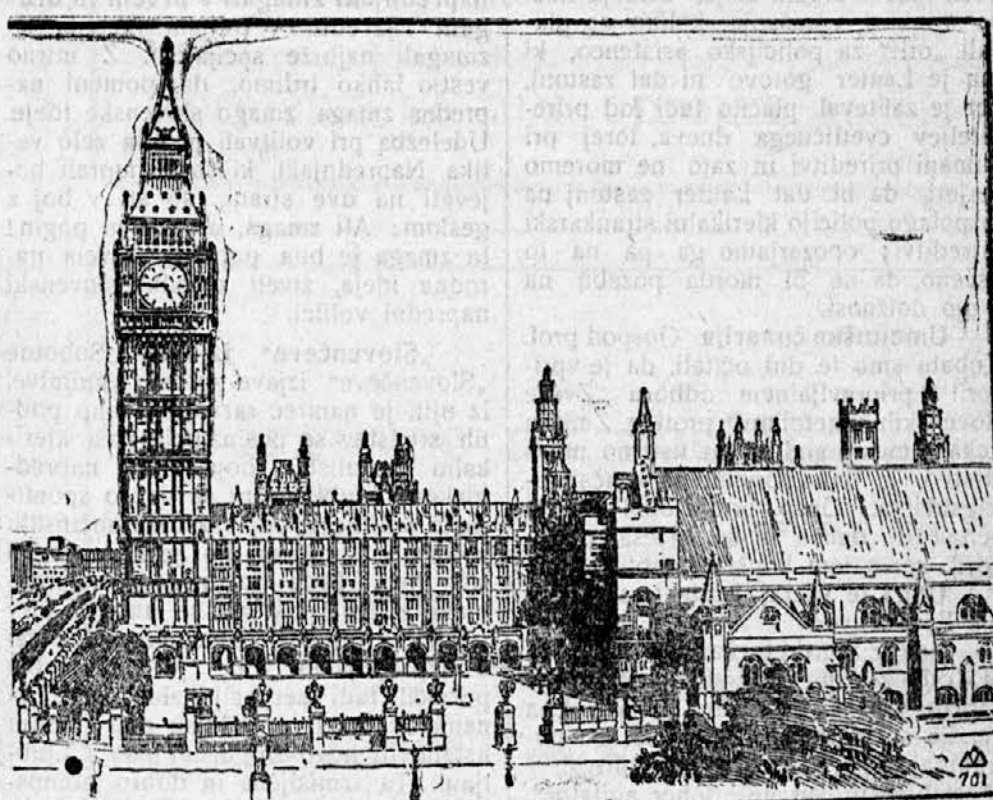
Tožil je Smolaka nad položajem svojega naroda. Katerega? Hrvaškega, srbskega, srbskega iz kraljevstva, hrvaškega iz Hrvaške in Slavonije, bosenskega, hercegovskega ali dalmatinskega? Narod, ki ima toliko imen, je nazadnje avtonomen narod. Enota naroda je fraza, s katero operirajo vse stranke, toda nikdo si pri tem nič ne misli. Ni niti političnega niti kulturnega središča. Najhuje je v Bosni, kjer se bore Srbi in Hrvati za naklonjenost Mohamedancev, da bi dobili večino — proti drugim... Toda dr. Smolaka ni brez upanja, on veruje v delo...

Iz Studenca pri Sevnici.

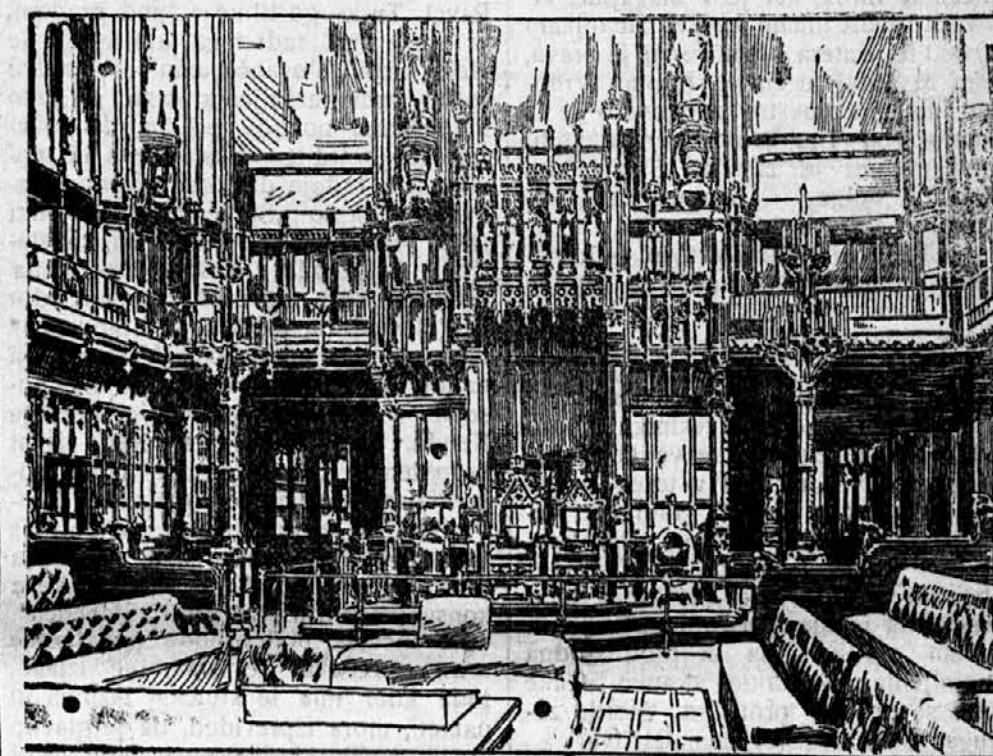
Pesem od našega župnika.

Župnik na Studencu se obnaša
Kakor kak turški paša
„Vse po mojem mora biti“ —
tako pravi mož srditi.
„Gospod“ so z lece govorili:
„Če ne boste prav volili
nobene podpore ne boste dobili.“
Tako mož svojo misel izraža,
da vsak pošteni mož se zgraža.
Bil je 9. november, sejmi dan
Ves občinski odbor je bil skupaj

Prišlo je do hude stike
vse zaradi župnikove omike.

Angleški parlament.

Dvorana angleške poslane zbornice.

Župnik se odboru po robu postavi,
da vso oblast pod sebe spravi.
Po hudi borbi se mu res posreči
da odbor dovoli začasno to doseči:
Župnik tajnik je postal,
greh odpustil milost dal.
Ako pride krst al' obhajil,
tajnik ne ve, kje naj bi bil.
Pisarno težko je pustiti,
še težje pa na hribe iti!
Župnik večkrat na Rako se podal,
dolgo v noč je tam ostal.
Tudi ob zori jo domu primaže,
da opravi svete maše
Cerkev, šola, to je njemu mala stvar
za to ne briga se nikdar.
Župnik tudi v krčmo gre,
seveda ne brez prijazne kuharice.
Tam včasih tudi prepir nastane,

in vse na skriži v lase si plane.
A župnik nobenega se ne boji
po njem se pretaka „slovenska“ kri
Gospod župnik je orjak,
nekadaj Samsonu enak.
Kuharica vsa tvepeta,
boji se za svojega župnika.
Tud ona se v bojevnike spusti,
ker ima hudo ogrsko kri.
Može pa to razljuti,
po glavi jih ona dobi.
Gospod župnik, ta svet vam dam:
Denite agitacijsko mavho stran,
ker pride občinski volilni dan,
pomeli bomo vse smeti na stran,
Boste zadoščenja dobili,
Kakor ste ga zaslužili.

Bav-bav iz Studenca.

LISTEK.

Nostradamus.

»Da«, zamrmra, »držati te hočem le s svojo voljo. Čakal bom še...«

»Jutri, Renold, jutri! Jutri izveš, koga moram prošiti dovoljenja za najino združenje!«

Dih mogočne radosti se dvigne mlademu možu iz dna srca. Vstala sta. Njiju roke stiskajo druga drugo, njiju pogledi se objemljejo, njiju usta jecljajo:

»Jutri! Oh, kaj bo jutri!«

Ta hip se razširi nemir po trgu Greve. Zaslisišjo se kletve, mrmranje... In sredi lokostrelske čete gre mimo velika korenjaška postava in mogočnega lica.

»Prostor gospodu de Croixmart!« kriči odurno vodja lokostrelcev.

Marija je prebledela kakor lilija. Renold je stisnil pesti. In že izginja v dalji silni silueta barona Gerfalta, gospoda de Croixmart, prolosa-nadsodnika, ki išče svojih žrtev.

II.

Ovadilka.

»Gospodična«, ponavlja gospa Bertranda vznemirjeno, »kam greste? Ne tam, tu je vaša hiša...«

Renold jo je še enkrat objel in odšel. Marija pa stopa vsa blede po trgu Greve, obračaje rbeet razkošni hiši, ki ji jo kaže družabnica. In zaenkrat jo vpraša:

»Gospa Bertranda, kje stanuje tista žena, ki pozna preteklost in bodočnost?«

»O Jezus! Torej hočete posetiti čarovnice?«

»Komu naj se zaupam?« vzdihne Marija žalostno. »Mater nimam. In silno me skrbi, ali si bom jutri upala povedati Renoldu... Ah, ti kriki poprej, te kletve! In kako je njemu vzplamenel pogled od sovraštva! Gospa Bertranda, jaz moram govoriti s to žensko. Ali nisi rekla, da daje dragocene nasvete vsem, ki jo prosijo pomoči?«

»Gotovo. In ti navseti so tako dobro služili že marsikateri meščanki, in tako je usmiljena do ubogih, da ji pravijo »blaga Previdnost«. Toda to je zvijača hudičeva. Ako bi kdo ovadil to žensko, je več kot gotovo, da se bo pekla na onile grmadi...«

»Kdo bi bil zmožen tako krutega zločina, da bi ovadil to blago ženo?« Kako praviš, da ji je ime Bertranda?

»Znana je pod imenom »Gospa«; živ človek ne ve, ali je krščena po kristjanski, niti kdo je, niti odkod prihaja, niti kam gre, v raj ali pekel. Njeno stanovanje pa je tu, ravno nasproti hotelu...«

»Molči!« jo prekine Marija s prestrašeno gesto. »Počakaj me tu!«

Že je odprla vrata in prestopila prag.

Deklica je vstopila. Nahaja se v dvorani, okrašeni z lepim rezljanim pohištvom, kakršno ljubijo bogati meščani v svojih stanovanjih. Domačinka ji prihaja naproti. Biti ji utegne petdeset let. Njeno lice je ostalo mlado tudi pod sbrbnimi lasmi; njegove poteze so polne neizrekljivega dostojanstva. V njenem gibanju in njenih gestah se razodeva vedrost neprepalnih duš. Primaknila je sedež Mariji, ki se zadržava od razburjenja; prime jo za roko in pravi s krotkim, otožnim glasom:

»Pomirite se, dete moje, in povejte mi, kakšna žalost vam teži srce. Če vam morem

pomagati z nasvetom ali s tolažbo, storim od srca rada.«

»Da, da,« zamrmra Marija, »vi ste tolažnica. Tako čudno me pomirja vaš glas, in ziblje me, kakor neki drugi, ki mi je mil in drag. Vzrok moje skrbi in žalosti pa je ta...«

Trepetaje premolkne deklara. »Gospa« pa pravi z dobrohotnim usmevom:

»Vi ljubite. Ne tajite. V vaših letih je ljubezen vnojava življenja. Vi ljubite, kajne, pa ste prišli vprašat vedeževalko, ali vas on ljubi in če boste srečni, kadar boste nosili njegovo ime?«

»Ne, ne!« odgovarja Marija v nedolžnosti svoje duše. »Da me ljubi, to vem. Ne. Nekaj drugega je. Strašno je, vidite. Tisti, ki ga nosim, preklinjajo vsi. A to še ni vse. Tisti, ki ga ljubim, ga sovražijo z neotolažljivim sovraštvom. Jaz pa,« doda deklara, in solze ji dero po licih, »ljubim sicer svojega zaročenca, a tudi obožavam svojega očeta in ga spoštujem od vsega srca. In to je moja bolest, to je, kar mi trga srce. Ako povem tistemu, ki ga ljubim, to proketo ime, ki ga še ne ve, ako mi povem jutri, kakor sem mu obljubila, ime svojega očeta, ali me ne bo zapustil?... To bi rada izvedela. Oh, dajte, odgrnite bodočnost in povejte mi, ali ne bom jutri najnesrečnejša in najbolj obupana izmed vseh zaročenk!«

Gospa gre nekaj trenutkov s pogledom polnim nežnega sočutja na mlado deklaro, ki ji teko solze po licih, podobne dragocenim bisserom.

»Vi ljubite svojega očeta?« jo vpraša.

»Življenje bi dala, da mu prihranim najmanjšo žalost. Bolj ko se drugi zgražajo nad njim, bolj si prizadevam jaz, da bi pozabil to sovraštvo, ki ga zavija v nekakšno smrtno

zlovesče ozračje...«

»Torej, dete moje, predvsem je potrebno, da mi poveste ime svojega očeta.«

Marija zardi, prebledi, obotavlja se, gleda boječe okrog sebe, naposled pa se skloni proti gospe ter ji šepne strašno in preklinjano ime svojega očeta. Gospa odskoči. Prebledi. Z dolgim pogledom, polnim sumnje, se ozre na Marijo. Polagoma pa se vrne gospejinemu licu izraz vedne otožnosti.

»Ne,« zamrmra in zmaje z glavo. »Ni mogoče, da bi bilo to čisto dete vohunka, odpotislana v mojo pogubo. »Dete moje,« doda in prime Marijo jo zopet za roko, »tudi jaz sem morala trpeti zaradi njega, ki ste vi njegova hči. Nekega strašnega dne sem stopila preden ter mu zaklicala prokletje, ki mi je bruhnilo iz srca... Da, strašno je za vas, da ste hči krvnikovnega zalagatelja. Smrt hodi s tem človekom.«

Deklica vzmahne obupno z rokami, kakor da prosi milosti.

»Sam Bog vas pošilja k meni,« povzame gospa s svečanim glasom. »Nekaj me nagiblje k vam, in ker ljubite svojega očeta, bo morda otet...«

»Otet?« zajecila deklara.

»Da dete moje. Toda zdaj treba, da izvem ime njega, ki ga ljubite.«

»Tako,« trepeče preplašena Marija. A najprej mi povejte, kakšna nevarnost preti mojemu očetu!... Za božjo voljo!... Oh, že vidim, da ste brali nekaj strašnega v bodočnosti mojega očeta!«

»Res, nekaj strašnega!«

»Rešite ga!« zajecila Marija, vsa podjarmljena po glasu čarodejke.

(Dalje.)

DNEVNE VESTI.

— „Pogumni orli“. Včeraj so imeli „orli“ nekaj shod, slavnost ali kaj je bilo in od „Ljudskega doma“ do Alojzjevega je korakalo prav klavno kakih 40 „orlov“ in to kratko pot je morala zaščititi policija, ker si „orli“ niso upali stopati od „Ljudskega doma“ do Alojzjevega brez zaščite policije, četudi jim nihče nič ne. Sicer pa je to interna stvar „oslovske“ organizacije, celo javnost pa zanima vprašanje: koliko so plačali „orli“ za policijsko asistenco, ki jim je Lauter gotovo ni dal zastoj, ker je zahteval plačilo tudi od prirediteljev cvetličnega dneva, torej pri humani prireditvi in zato ne moremo verjeti, da bi dal Lauter zastoj na razpolago policijo klerikalni strankarski prireditvi; opozarjamo ga pa na to vseeno, da ne bi morda pozabil na svojo dolžnost.

Umetniška čukarija. Gospod prof. Kobalu smo te dni očitali, da je vpriporil v pripravljalnem odboru „Zvez slovenskih umetnikov“ proti g. Žmiku nekaj memorandum na naučno ministrstvo, ki ima popolnoma značaj intrigantstva. Gosp. prof. Kobal na to očitek do danes ni še ničesar odgovoril, kar s tem konstatiramo.

Umrli je včeraj šentpeterski župnik Fran Pavlič.

Pozor šentpetersčani! K sv. Petru je odpoklical telegrafsko zloglasni kaplan Vrhovec iz Žirov. Zakaj? Ena verzija se glasi, da zato, ker ga potrebujejo za agitatorja pri volitvah v Mostah, kajti on je „dober agitator“, kakor se je izkazalo v Žirih — druga verzija pa pravi, da je bil zato odpoklican iz Žirov, ker je v blagajnici žirovske podružnice cerkve zmanjkalo 20.000 K. Katera obeh verzij je prava, nam za sedaj ni znano. Kaplan Vrhovec ima prav pestro zgodovino še iz Šmarja pod Ljubljano, kjer je vodil mlekarstvo in je zapustil Šmarčanom 30.000 K dolga — šentpetersčani, pozor pred Vrhovcem!

Licejski katehet Miklavž — klerikalni Miklavž. To nedolžno jagnje, obrti bace — od časa do časa od nežne lepe mladine na ulici zasledovano kostrunče, ki dela ljubljanskim naprednjakom glistasto se vijoč velike poklone, v Planinskem vestniku s pozvo svobodne slovenske gore velikega sina — ta človeček nastopi v turek zvečer kot govornik in menda tudi kot Miklavž za klerikalno šentpetersko Prosveto v Rokodelskem domu. Napredni občinski svet mu je preskrbel lepo mesto, da rešuje klerikalno kulturo in s tem protikulturna in protinarodna stremiljenja klerikalne stranke. Take ljudi se pri nas protežira. Morda zasluha naprednega (?) ravnanja.

Naši socialni demokrati naj bi si vzeli za vzor svoje italijanske sode in naj bi bili tako „internacionalni“, kot so ti, ki jim njihova mednarodnost ne brani podpirati „Lege nazionalne“, ki nima niti od daleč tako plemenitih namenov, kot naša Ciril Metodova družba, ki jo naši socialni demokrati dosledno bojkotirajo.

Sumljiv človek Nek „odlični“ pedagog v Ljubljani uganja na svojem zavodu take govedarske neumnosti, da je že skrajni čas, da ga pristojna oblast da na Studencu preiskat. To je tembolj potrebno, ker je „dogmno“, da je mož po krvi slaboumen. Upamo, da te vrstice zadostujejo in da nam ne bo treba več pisati o tej stvari.

Napredna zmaga v Zagorju. Včeraj so se vršile v Zagorju ob Savi občinske volitve po novem volilnem redu. Zagorje je ena najvažnejših slovenskih postojank ob spodnještajski meji in velikega pomena za Slovence. Občino so po hudem boju pri zadnjih

volitvah dobili v roke slovenski naprednjaki, ki so takrat pahnili z županjskega stolca znanega nemškutarskega župana in pristaša socialistične stranke Michelčiča. Tako strastnega in težavnega volilnega boja, kakor zadnje dni pa Zagorčani še niso doživeli. Tako socialni demokrati kakor klerikalci so napeli vse moči, da iztrgajo to velevažno občino naprednjakom iz rok. Nevarnost je bila v resnici zelo velika. Toda kljub terorizmu s klerikalne in socialistične strani so naprednjaki zmagali v prvem in drugem razredu. V tretjem razredu so zmagali najbrže socialisti. Z mirno vestjo lahko trdimo, da pomeni napredna zmaga zmago slovenske ideje. Udeležba pri volitvah je bila zelo velika. Naprednjaki, ki so se morali bojevati na dve strani, so šli v boj z geslom: Ali zmaga, ali časten pogin! In zmaga je bila popolna. Živela narodna ideja, živeli zavedni slovenski napredni volilci.

„Slovenčeve“ izjave. Sobotne „Slovenčeve“ izjave so zelo zanimive. Iz njih je namreč razvidno, kako podlih sredstev se poslužujejo naši klerikalni moralisti v boju proti naprednjakom. Ljubljancem se dobro spominjajo volilnega boja za časa občinskih volitev v Ljubljani. Boj je bil v resnici zelo hud. Toda dočim so se naprednjaki bojevali pošteno, so lansirali klerikalci v javnost najnesramnejše laži o naprednjakih. Tako je škofov list priobčil tudi senzacionalno vest, da namerava neki naprednjak pod gradom ustanoviti novo zloglasno hišo v Ljubljani. Ta izmišljena in dobro premišljena hudobija naj bi služila klerikalcem kot volilno orožje proti naprednjakom. Toda prišel je za to čas plačila. Gosp. Pavel Turk, gostilničar pod gradom, ki se je čutil radi tega užaljenega je vložil proti „Slovenčevu“ uredništvu tožbo radi razžaljenja časti in tako klerikalcem ponudil priliko, da dokažejo svojo trditve. Vsa zadeva bi morala priti zadnje dni dredi poroto. Razumljivo, da so „Slovenčevi“ uredniki takoj vrgli puško v koruzo in konstatirali, da je bila vsa stvar izmišljena. G. Pavel Turk mora biti v resnici dober človek, da je dovolil „Slovencu“ tako ugodno poravnavo. V vsej svoji nagoti se je pokazal škofov list posebno v raznih napadih na g. hotelija Kendo, ki je radi tega seveda iskal zadoščenja. „Slovenec“ je moral objaviti naravnost sramotno izjavo in konstatirati, da je obrekoval g. Kendo brez vsake podlage. Enako se je zgodilo s tožbo enega uradnika „Hranilniškega konsumnega društva“ proti „Slovencu“. „Slovenčevi“ bralci bodo popolnoma mirno prebavili te sramotne izjave, toda kar ima le količjak razuma in pameti, mora izprevideti, da je glavno orožje naših klerikalcev v boju proti naprednjakom podlo obrekovanje brez vsake podlage.

Akad. društva „Adrija“ v Pragi. II. redni obč. zbor slov. akad. društva „Adrija“ v Pragi se vrši v četrtek 7. decembra ob 8 uri zvečer v društvenih prostorih. Král. Vinohrady, Hálkova tř. 12/III. z običajnim vsprejemom.

Planinski plds. Slov. Planinsko Društvo priredi prihodnji predpust in sicer dne 3. februarja 1912 v prostorih Narodnega Doma v Ljubljani „Planinski ples“. Vsi obiskovalci prejšnjih planinskih plesov se ga že vsele.

Telovadno društvo Sokol v Šiški. Vabilo na Miklavžev večer ki ga priredi telovadno društvo Sokol v Šiški v torek dne 5. decembra 1911 v dvorani „pri Kankrtu“ v Spodnji Šiški. Spored: 1. Godba. 2. Nastop Miklavža. 3. Razdelitev daril. 4. Prosta zabava. Začetek ob 7. zvečer. Vstopnina 40 vin.

Za Sokolski dom na Vrhniki darovali so naši rojaki Ciril in Franc Kunstelj, Ivan Španov, Franc Krašovec in Ivan Kolenc vsi v Clevelandu Ohi K 14 40. Razne stave „Meksikajnerjev“ in sicer gđ. Anice, Milke, Napljona in Toneta donesele so v prid „Sok. domu“ K 20 50. Dalje se je nabralo po nabiralnikih za „Sokolski dom“ na Vrhniki v sledečih gostinlah: Pri „Jurci“ K 10 60, pri „Kočevarju“ K 6, pri „Oblaku“ K 6, pri „Korenčanu“ K 19 69, v „Mantovi“ K 8. Neimeno-vani daroval K 1. Skupaj K 86 20. — Vsem darovalcem izrekamo iskreno hvalo osobito pa našim rojakom v daljni Ameriki, ki so nam s poslanim zneskom dokazali, da niso pozabili na svoj rojstni kraj. Na zdar! Miklavžev večer. V Drazilovi gostilni na Rinski cesti št. 11 boče v torek 5. decembra ob pol 8. uri zvečer nastopil Miklavž s „šijajnim spremstvom“. Starši se uljudno vabijo na poset in naj privedejo otroke seboj. Vstop prost. Za dobro postrežbo najboljše skrbjeno.

„Ideal.“ Danes zadnji dan krasnega sporeda večernih predstav: „Maševalec svoje časti“, krasna umetniška drama, ki je občinstvu zelo ugajala, ker je res umetniško delo v igri, fotografiji in vsebini. — Jutri dve senzacionalni predstavi: Napoleonovo ujetništvo na Sv. Heleni, zvečer pa „4 hudiči“, artistska drama s smrtnim padcem. Pripravlja se „Buffalo Bill“.

Prostovoljna smrt v plamenih.

V Gradcu se je v petek zjutraj dogodil strašen samomor. Neka kuharica se je sredi sobe polila s špiritom in nato zažgala.

Na Karl Ludwig Ringu št. 2 stanuje neki vpokojeni že zelo priletni oficir. Za svojo kuharico je imel 54-letno Madžarko Rozalijo Por. Oficir je že večkrat zapazil, da se kuharica do nezvesti napije, vsled česar je prišlo med obema večkrat do hudega spora.

Oficirjeva družabnica, ki je bila odgovorna za gospodinjstvo, je kuharici, ki je bila sicer zelo pridna in tudi poštena, večkrat zagrozila, da jo odslovi iz službe, če ne opusti pijače. Taki opomini so vedno imeli za nekaj časa vseh.

Zadnje dni pa se je kuharica zopet tako napila, da se ni tri dni skupaj streljala. Oficirjeva družabnica je zopet zagrozila z odpustitvijo iz službe, kar je kuharico zelo vjezilo. Zagrozila je družabnici parkrat in nato izjavila, da ostane toliko časa v došedani službi, dokler ne umre. Oficir je moral radi popolne pijanosti kuharice tri dni hoditi na hrano v hotel.

V petek ob 6. uri zjutraj je stopila kuharica v oficirjevo spalnico, kjer je izjavila, da je pripravljena iti zanj v smrt. Staremu oficirju so se zdele te čenčarije preneumne in je kuharico odslovil iz spalnice. Ob 7. uri zjutraj je prišlo kakor ponavadi, družabnica. Ker ji kljub močnega zvonjenja ni nihče odprl, je odšla skozi drugi stanovanjski vhod v oficirjevo stanovanje. Oficir je takoj stopil k njej in izjavil, da se je morala zgoditi najbrže strašna nesreča.

Vse stanovanje je bilo že napolnjeno z dimom. Ko je služabnica stopila iz spalnice v predbo, se ji je nudil strašen prizor. Pred vratimi je ležalo truplo kuharice, popolnoma opečeno. Po sobi so bile razmetane različne obleke. Ker je družabnica mislila, da je mogoča še pomoč, je poklicala rešilni oddelek. Toda prepozno. Kuharica je bila že mrtva.

Kmalu nato je prišla v oficirjevo stanovanje policijska komisija, ki je odredila, da so truplo kuharice takoj odpeljali v mrtvašnico. Kuharica je sredi sobe pristavila vrč, katerega je napolnila s špiritom. Nato je s špiritom polila svojo obleko in jo takoj zažgala. Vžgala pa je tudi ves špirit, kar ga je bilo še v vrču in se nato postavila nad plamene. Zraven nje je ležal tudi kuhinjski nož, katerega je najbrže pripravila zato, da se zakolje, če ne bi poginila v plamenih.

Razočaranje po poroki.

Res je in niti najzgovornejši, vneti zagovorniki zakona ne smejo tajiti dejstva, da prinese zakon razočaranja, ki več ali manj slabo vplivajo na medsebojno sporazumljenje zakonikih. Po navadi pa pridejo podobna razočaranja na srečo moža le polagoma na dan, ko se mož že vedno bolj in bolj prilagodi zakonskemu življenju.

Nasprotno pa se je zgodilo nekemu francoskemu grofu, zadnjemu potomcu stare, plemenite robine. Mož je živel udobno kot samec. Imel je namreč izbornu kuharico, s katero je bil zadovoljen. Vse morebitne težave in tudi to, da se ni mogel pokazati med svojimi sovostniki s takim sijajem kot oni, je pozabil pri skledi slastnik, njemu najljubših jedi, ki mu jih je znala pripraviti najbolje edino le ona. Zato pa je svojo gospodinjstvo tudi večkrat obdaroval z darovi.

Bil je njegov god. Kuharica je napela vse sile in ga pogostila na ta dan z najboljimi jedmi, ki jih je on ljubil. Bil je izredno vesel in iz hvaležnosti ji je podaril neko loterijsko srečko.

In srečo je imela ravno ta srečka. Kuharica je dobila z njo prvi dobiček 500.000 frankov. Grof je bil najprvo naravnost obupan. Izgubil bo edino svojo tolažbo — kuharico. Poročim jo, si je mislil, in s tem si ne ohranim le nje, marveč si pridobim še lepo premoženje.

Rečeno — storjeno in v par dneh sta bila poročena. Drugi dan po poroki pa je nova grofica povedala možu vsa objokana, da srečke nima več, marveč, da jo je podarila hlapcu, ker jo je odvezal njene zaročne obljube, ki jo je storila z njim že pred nekaj leti.

Manj tragičen je bil slučaj neke avstrijske baronice. Njen ženin, znan avstrijski baron je bil tudi več porobil kot je imel. Pomagati si je hotel z ženitvijo in se poročil z bogato vdovo. Dobil jo je lahko dasi že prileten, ker bogatih vdov, ki postanejo rade grofice, je več. Toda kratka je bila tudi njeno sreča.

Že v prvi intimni noči se je ustrašila novoporočenka, ko je odložil on baroko, njegove pleše tako zelo, da je dobila živčni pretres. Drugi dan pa se je odpeljala naravnost k odvotniku in vložila tožbo na ločitev zakona. In v dveh tednih je bil možakar vdovec, oropan tudi rešitve — bogate ženitve. Novoporočenka baronica je namreč trdila, da bi ne bila šla k poroki, tudi če bi jo vlekli z desetimi konji, ako bi bila vedela, da ima baron tako plešo na glavi.

Zopet drugi je tožil ženo, ki mu je pripravila podobno razočaranje po poroki. Imela je krasne umetne zobe in zlate lase, na katere se je ženin ujel. Ogorčen na to goljufijo jo je tožil. Sodnik mu je prigovarjal, da naj pregleda te tako umetno popravljene nedostatke telesne lepote svoje novoporočenke. Saj imate vi vendar tudi umetno izdelano oko. A dosegel je sodnik ravno nasprotno. Takega moža, ki bi me stekleno gledal, pa tudi jaz

ne maram je rekla žena; in šla sta narazen.

Še bolj usodepolna pa je bila medsebojna goljufija obeh poročencev v naslednjem slučaju.

Ona je rekla, da ima zasebnih dohodkov na leto 6000 kron; on pa je lagal, da ima krasno posestvo. Vršila se je poroka in minili so medeni tedni. On je hotel imeti denar, on pa tudi. On ji je v prepiru povedal, da je njegovo posestvo na luni, ona pa da ima vsega skupaj komaj še 800 kron. In šla sta narazen, iskati sreče v svet.

Književnost in umetnost.

Slovensko deželno gledališče.

Iz pisarne slovenskega gledališča. Jutri v torek se ne igra, pač pa v sredo zvečer ter se poje Heubergerjeva elegantna opereta „Ples v operi“ (za nepar). — V četrtek se igra Thomova komedija „Morala“ (za par). — V petek pop. ob 3. opera „Prodana nevesta“ (za lože par); zvečer drama „Fedora“ V. Sardova v proslavo 25letnice ge. Avg. Danilove. — V nedeljo F. Jelenčeva izvirna drama „Vaška romantika“. — Operno oseboje pripravlja opero „Carmen“, operetno pa „Grofa Luksemburškega“.

Reka. Drama v treh dejanjih. Spi-sal Maks Halbe.

Včeraj smo izpregovorili o pisatelju in delu samem, danes poročamo o predstavi. O drami bi pripomnili še, da je zgrajena čisto po lbsenu; pravo jedro leži v preteklosti, drama nam kaže le posledice preteklega čina, — sleparstva s testamentom, in gre pravzaprav nazaj v preteklost in ne naprej. Tehnika občutja pa je vse-kako izvrstna, vidi se, da je delo pisal pravi pesnik in ne kak „maher“. Priznavamo, da je drami tudi treba občutja, lirike, duše, — predvsem pa ji je potrebno trdno telo, pravo, živo dejanje. Tega pa tu precej pogrešamo. Pri občinstvu, kolikor ga je bilo v gledališču, je stvar ravno vsled posrečenega slikanja miljeja in občutja dosegla časten uspeh. Deloma se je zdela ljudem vsa reč razvlečena, preveč besed, kar je tudi naše mnenje.

Vloga Petra Doorna, nekega „kralja na Betajnovi“, ki stoji onstran dobrega in zlega, je zelo težka in tudi komplicirana. To naj bo tudi g. Bukšek, ki ji na noben način ni bil kos, v opravičbo. Ustvariti nam ni znal nobenega karakterja, le kričal je in kričal s predpotopnim patosom. Za to pa seveda g. Bukšek, ki je v vlogah, ki so res zanj, prav dober, ne more nič; nihče ne more preko svojih moči, krivi so tisti, ki so mu tako vlogo poverili. G. Šimáček je v vlogi zastopal njenega, zanemarjenega najmlajšega brata Jakoba podal s pretresljivo realistično čustveno stran, posebno patološko strast do žene svojega brata, ki ga razjeda, je znal naravno izraziti; bili smo z njim zelo zadovoljni, če abstrahiramo par „hudih“ akcentov n. pr. „lédu“ mesto „ledí“ i. p.

G. Nučič v vlogi tretjega brata Henrika, tega simpatičnega in zdravega optimista življenja, ni bil slab; priporočali bi mu pa več izpremenljivosti; ambiciozen umetnik ima tisoč metamorfoz, zna ustvariti vedno kaj novega, krepkega, samosvojega. Gđ. Wintroví velja isto v podvojeni meri, naj bi ne bila v vseh igrah skoro enaka, bila je sicer tudi včeraj dobra, a želeli bi ji bili več temperamenta in več globokega čustva.

G. Danilo je bil prav dober, ustvaril je v starem Reinholdu zelo izrazit tip; vidi se kaj Danilo zna, če se mu le da prilagoditi za to, očitali drznejša.

„Da, gospodična ves čas sem vas opazovali! Ali ste zato kaj huda name? Prosim, oprostite mi mojo drzno!“

„Vi... vi... mi je žugala mlajša s svojim prstom.“

Ob tej priliki sem se torej seznanil z njo in od tistega časa sem se sprehajal skoro vsak dan z njo Mici...“

„Mici ji je ime?“

„Da Mici! Da bi jo ti videl! Kakor cvetka v pomladnem jutru tako zala in nedolžna je. Njene velike modre oči in njena velika kostanjeva frizura... vse tako lepo in idealno! — Ko sva se zopet neki dan sama sprehajala, sem ji zaupal, da bom moral iti kmalu v mesto. Pogledala me je tako mlo in otožno, da ji je zalesketala solza v očesu... „Kaj ne, da ne boš v mestu pozabil name?“ mi je rekla. „Glej jaz se bom tu dolgočasila in si želela po tebi, ti se boš pa zabaval veselo v mestu z mestnimi gospodičami!“

„Mici, sem ji rekel, pustil bom vso mestno zabavo in mislil na tebe!“

In ko sva se poslovila, sva jokala oba, tedaj je bilo meni silno težko pri srcu. Prišel sem v burno mesto in ona pa — Mici je ostala v prijaznem

MAJI LISTEK

F. P. DRAGOVAN:

Konec Dragove povesti.

Sedela sva v kavarni; prijatelj Drago in jaz. Zunaj je bil pust in dolgočasen jesenski dan in dež je padal. Jaz nisem imel sicer navade posedati po kavarnah, a danes me je pregovoril prijatelj Drago, rekoč, da bom zvedel nekaj zelo zanimivega, naj grem le z njim. In ker tudi dan ni bil za družega, sem se pustil pregovoriti in sem šel...

Drago je zrl nemirno s podprto glavo ven na ulico, kjer je vrvelo oživljeno jesensko življenje... Zdel se mi je zamišljen, kot še nikoli. Jaz pa sem čital časopis in zdajpa zdaj mi je ušel pogled na Dragota in ven skozi okno v jesenski dan...

Naenkrat se je Drago obrnil, pogledal na uro in nato mene. „Kako dolgočasno!“

Zopet sva se zatopila vsak v svoje misli; Drago skozi okno, jaz v časopis...

„Kaj bom zvedel zanimivega, Drago?“ sem ga vprašal čez nekaj časa. Pogledal me je, nato pa je pove-sil pogled kot v premišljevanje. „Ra-

do, ali veruješ v ljubezen?“ Gledal me je srepo in vprašujoče... Začuden sem zrl svojega prijatelja v njegove nemirne oči, kot bi hotel v njih čitati vzrok njegovega vprašanja...

„Kako to misliš, Drago?“

„Čisto navadno! Torej, ali veruješ v ljubezen?“

Kaj naj bi odgovoril? Velikokrat sem že ljubil, ljubil z vso svojo žarko dušo in vedno sem mislil, da sem tudi jaz ljubljen, a varali so me vsi upi; ljubil sem zastoj in srce je ostalo prazno...

„Verujem, da eksistira ljubezen, a v ljubezen ne verujem!“

Začuden me je pogledal Drago s svojimi nemirnimi očmi in se mi namehnil narahlo. „Rado, — mi je rekel — zdi se mi, da si preveč realista in pesimista, da bi veroval v ljubezen, v ono prvo, nedolžno ljubezen, po kateri človeška duša tako hrepeni!“

„Da, duša hrepeni po ljubezni, čez nekaj časa pa duša proklanja to ljubezen! Meni se vsekar zdi, Drago, da živi v taki ljubezni!“

„Ti govoriš, ko ne čutiš, Rado! Poslušaj! Kaj ne, kako pusto in dolgočasno je danes! Ali ti ne zahrpeni tvoja duša ob taki priliki po nečem neznanem, tajinstvenem? ... Po nečem takim, da se ti duša razvedri in

navžije svojega življenja!“

„V tem imaš prav!“

„Torej glej, tudi meni je danes nekam zelo čudno pri srcu; tako silno hrepenenje se me je polastilo in tako nemirnost me navdaja, da hrepeni moje srce naprej in naprej brez cilja! Najrajši bi se zjokal.“

Podprl si je tedaj prijatelj Drago svojo glavo in se zagledal skozi okno v jesenski deževni dan. Jaz sem ga pa gledal z začudenjem in s zanimanjem sledil njegovim idealnim besedam...

„Drago, rekel sem prijatelju čez nekaj časa, ti si danes zares nekam čuden, še nikoli te nisem slišal kaj takega govoriti!“

„Kaj ne, da! Zaljubljen človek je vedno čuden!“ je spregovoril, ne da bi obrnil pogled od okna.

„Kaj, da si zaljubljen, Drago?“

„Nisem ti še povedal. A zaupati ti morem, da ljubim, ljubim z vso dušo deklico, ki je še napol otrok!“

„Drago!“

„Da, to je kar ti imam danes povedati! In ona ni meščanka, vse pokvarjeno mestno življenje ji je še neznano, in ona je še tako mlada in nedolžna!“

„In kje si jo spoznal?“

Zopet je pogledal na uro, se obrnil od okna k meni in nadaljeval:

„Bi sem na počitnicah v B... , prijaznem slovenskem trgu. Nekoč sem se sprehajal ob potoku, ki je tekel mimo trga, kar pridem do mesta, kjer sta se kopali dve punčki, pravzaprav ne zaslužita tega imena, ker sta bila že veliki. Skoro, da so se ustrašile mojega prihoda, ker sta se mi tekla skrit za vrbo. Nisem jima hotel kaliti veselja in sem šel naprej, toda le za toliko, da me nista več videla, potem sem se pa splazil za vrhami nazaj na kraj mesta. Nista me opazila in veselo, kot dve vili sta plavale po vodi. Bila sta krasne, posebno mlajša se mi je zelo dopadla s s ojim finim stasom in kometnimi kretnjami. Ležal sem za vrbo in ju gledal; kako dolgo, ne vem. One sta pa brezskrbno skakale po vodi, nevede, da jih opazuje moje oko.“

„Kaj bi bilo, ko bi te bili zvo-kale?“

„Nič, kaj! In toliko časa sem ležal, da niso šle iz vode ter se oblekle; še le ko so bile vse gotove, sem se zopet prikazal iz svojega skriva-lišča... Kako so se me zopet ustrašile, kar obstale so! Jaz sem se jima pa lahko nasmešnil: „Čemu gospodične, tako iznenadenje?“

„Ali ste naju ves čas opazovali, gospod?“ se me je upala ogovoriti mlajša, ki se mi je na prvi hip zdela

bi mu imeli le njegov stari greh, da se je le preveč naslanjal na suflezo. Najboljša med vsem včerajšnjimi igralci pa je bila ga. Bukšekova v vlogi stare matere Filipine, dovršena v maki in vsej igri.

Popravek. V včerajšnjem poročilu naj se čita: „s poostrenimi čutili“ mesto „prostranimi“, kar je zakrivil tiskovni škrat.

Slepa ljubezen. Ljudska igra s petjem v 4 dejanjih. Spisal Anton Pesek. — Režiser H. Nučič. — Kapelnik Jar. Jeremias. Igra za „stare in mlado, nedeljska popoldanska predstava. Pisatelj je hotel v obliki drame pokazati zle posledice nesoglasja med domom in šolo, ako starši v svoji „slepi ljubezni“ otroka razvajajo in delajo proti vzgoji šole, mesto da bi delovali z njo v prid svojih otrok. Ideja je lepa, a mnogo truda bi imel pravi pesnik, da bi jo realiziral v drami. Torej isti slučaj, kakor s Spicarjevim „Kraljem Matjažem“. Nočemo prehitelo soditi dela, ki ga je napisal diletant in ne obsojamo avtorja, ki je imel blag vzgojevalen namen; vprašanje pa je, če je tako diletantsko delo tudi za na oder deželnega gledališča.

Ne bomo reševali dela na drobno, lepar opazk: takega papirnega jezika ne govore kmetje, ne govore ga otroci, ne govori ga sploh nihče v življenju. In pa to petje, ki bi imelo biti menda nekaka zabava k suhim žgancem, kako je za lase privlečeno, kako je neokusno in nenarodno.

Tisto občinstvo, ki je bilo v gledališču, se seveda vseeno našlo svojo zabavo, saj je godba igrala v pavzah „Mlade vojake“ in valčke, igrala je med dejanjem gđ. Thalerjeva in g. Bukšek in otroci so peli; čakalo je tudi vsake prilike, da se je prav od srca lahko zasmejala, g. Verovšek je komaj stopil na oder, niti besedice se ni znil — krohot, ga Danilo je izpregovorila — splošen smeh itd. Na ta način lahko govorimo celo o „uspehu“; če je pa to tisti učinek, ki ga je — seveda z najboljšimi intencijami — nameraval avtor, o tem pa pač dvomimo.

Igralci, veliki in majhni niso bili slabi, saj pa tudi ni bilo nikake težave, vse to prepeti in predeklamirati. Torej — g. Verovšek z go. Danilovo prav dober; dober tudi g. Nučič z gđ. Wintrovo.

Veselemu hlapcu g. Bukška in njegovi Mici gđ. Thalerjeve ni da bi kaj oporekali.

Ga. Iličičeva — lep fantek, istotako dobre gospodične Gorjupova, Vera Danilova, Pretnarjeva in vsi drugi otroci.

Včeraj, v nedeljo zvečer se je ponavljala Parmova „Ksenija“ in Ferrarjeva „Suzanna tajnost“ z lepim uspehom. Gledališče žal ni bilo preveč dobro obiskano.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Kriza v generalnem štabu. Aehrenthalova demisijska.

Dunaj, 3. decembra. V vojaških krogih vlada radi krize v generalnem štabu veliko razburjenje in ogorčenje. Splošno se zadržuje, da je padel šef generalnega štaba le vsled agitacije zunanjega ministra grofa Aehrenthala. Vojaški krogi smatrajo Hötendorfa za enega najboljših avstrijskih strategov, ki je postal le žrtev Aehrenthalove aventurske zunanje politike. Iz dobro informiranih krogov se zadržuje, da je zunanji minister podal danes radi sporov z generalnim štabom zopet demisijo, katere pa cesar ni sprejel. Prvo demisijo je podal Aehrenthal že v četrtek.

Spopadi med avtonomističnimi in centralističnimi socialisti v Pragi.

Praga, 3. decembra. Danes je prišlo med češkimi avtonomističnimi

in centralističnimi socialisti v Pragi do hudih spopadov. Centralisti so namreč za danes sklicali shod, katerega so se v veliki večini udeležili tudi avtonomisti. Ko je centralistični socialistični govornik Stein napadal avtonomistične socialiste in jim očital zvezo z buržoaznimi strankami, so avtonomisti proti temu najmočnejše protestirali. Ker je pa Stein, urednik češkega lista „Dělnický Denník“ na Dunaju še vedno napadal avtonomiste in izjavil, da centralisti ne morejo smatrati avtonomistov kot sodelavce, je prišlo na shodu do velikih kravalov, vsled česar je vladni komisar shod razpustil. Po shodu so se vršili še spopadi v zborovalni dvorani in tudi na ulici. Poseči je morala vmes policija, ki je demonstrante razgnala. Istočasno so zborovali tudi češki avtonomisti, kjer je govoril poslanec Němec, ki je zahteval splošno in enako volilno pravico za češki deželni zbor.

Italijansko-turška vojna.

Akcija na Egejskem morju.
London, 3. decembra. Italijanska vlada je obvestila angleško vlado, da namerava vsled neugodne situacije v Tripolisu pričeti tekom prihodnjega tedna tudi z akcijo na izvenafriškem ozemlju Turčije. Nota sicer ne govori o nikakih detaljih, vendar pa se splošno domneva, da misli Italija še vedno na blokado Dardanel.

Turški protest proti italijanski operaciji v Rdečem morju.

Carigrad, 3. decembra. Vlada je izročila vsem evropskim velevladnim protestno noto, v kateri najenergičnejše protestira proti operaciji italijanske brodogradnje v Rdečem morju, ki bombardira popolnoma nevtrajna mesta.

V Tripolisu.

Rim, 3. decembra. Iz Tripolisa se poroča, da je včeraj tisoč mož broječa turška armada naskočila na jugovzhodnem delu oddelka italijanske predstraže. Italijanski kavaleriji in artileriji se je posrečilo napad po hudem boju odbiti in vreči Turke na vsej črti nazaj.

D'Annunzio na bojišču.

Rim, 3. decembra. Slavni italijanski pesnik D'Annunzio je odpotoval na tripoliško bojišče.

Razburjenje v Solunu.

Solun, 3. decembra. Turška vlada se pripravlja z mrzlično naglostjo na eventualni napad italijanske mornarice na Solun. Vsi obmejni fori, ki čuvajo vhod v mesto, so oboroženi z najnovejšimi brzostrelnimi topovi. V mestu vlada radi turških priprav velikansko razburjenje, ker se splošno pričakuje, da je prvi korak italijanske mornarice namenjen Solunu.

Razne vesti.

* **Križ in bodalo.** V Kelmorajnu na Nemškem imajo zanimivo razstavo, prirejeno povodom mednarodnega kongresa za kriminalantropologijo. Na razstavi je videti vse mogoče stvari, s katerimi izvršujejo zločinci svoja raznovrstna hudodelstva, a videti je tudi, s kakimi sredstvi in po kakih metodah skušajo oblasti zločince ujeti. Seveda je poleg teh stvari videti še mnogo drugih, saj niso razstavili samo policijski uradi, nego tudi razni sociološki zavodi in blaznice. Posebno pozornost vzbuja na tej razstavi krasen križ. Ta križ je velik in Kristus je čuevito fino izdelan iz slonove kosti. Ta križ je pravi umotvor, ki ima vrh tega še to lastnost, da služi lahko kot — morilno orodje. Če namreč potegnemo zgornji konec, se loči Kristusova glava od telesa in v rokah imaš — bodalo, kateremu se pozna, da je bilo mnogokrat pomočeno v kri. Ta križ je bil nekdanj last nekakega italijanskega morilca.

* **Tripolis in Italijanska loterija.** Vojna v Tripolisu je zelo nesrečna za laški „lotto“. Iz dogodkov v Afriki so sestavili mnogi, ki znajo vsako reč

premeniti v sigurne številke terno 7. 18. 21. In zadeli so, posledica je pa bila, da je direkcija kr. loterije morala izplačati dobitkov v znesku 748 280 lir. Se večji udarec za laško loterijo je bil pa ambo 6 29. To je zelo priljubljen ambo v Neapolju, mali ljudje verujejo v njegovo moč in ga stalno igrajo, čeprav že od l. 1899 ni izšel. Usoda je svetovala, po dogodkih v Tripolitaniji igralcem, naj stavijo te slavne številke in vse jih je stavilo. Ni so se prevarili: preteklo soboto sta izšli obe številki 6 in 29 in nesrečna loterija je morala izplačati nič manj nego 2 milijona lir svojim stalnim igralcem v Neapolju in provinci, ki stavijo po 12 in 20 centezimov. Kaj šele bo do tistega časa, ko zavzamejo Italijani vso Tripolitanijsko? To vprašanje silno skrbi direkcijo kr. „lotto“ v Italiji.

* **Atentat na zdravnika.** Iz Lille se poroča: Profesor Sepers, zdravnik v pariški bolnici je postal žrtev atentata. Pred par dnevi je bil poklican k neki družini, ki je imela bolnega otroka. Ker je otrok umrl, je oče obdolžil zdravnika, da ni pravilno ravnal z otrokom. V sredo je nesrečni oče Lepersa napadel na cesti in ustrelil nanj, nakar je zbežal.

Obleke iz ribje kože. Najbolj čudne ženske obleke so pač one iz ribje kože. Nosijo jih žene nekega vzhodnosibirskega plemena. Barva teh oblek je modra. Obleke so tueli okrašene z raznimi ornamentmi, ki so na obleke prišiti. Te ženske obleke iz ribje kože igrajo veliko vlogo, kajti fant si izbere tisto punco za ženo, katere obleka mu najbolj vgaja; pravzaprav si jih izbere več, ker pozna ono pleme mnogoženstvo in si vsak moč vzame toliko žen, kolikor jih pač more in hoče rediti.

* **Truplo otroka v spovednici.** Pri čiščenju spovednice v farni cerkvi v Merolombardu na Tirolskem so našli košek s truplom novorojenčka. Ob enem so našli pismo matere, kjer je pisano, da je zelo revna in nima denarja za pogreb. Sodišče je začelo stvar zasledovati, ker ni gotovo, ali je otrok, ki je bil tri dni star, umrl naravne ali nasilne smrti.

Lastnik, glavni in odgovorni urednik
Milan Pina.
Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

FR. P. ZAJEC

Očala in štampiljki natančno po zdravniškem receptu.

Daljnogled, toplotome in zakomere vseh vrst.

optični zavod

Ljubljana, Stari trg št. 9.
Cenike pošiljam zastoj in poštne prosto.

Priporoča se za vsa v svojo stroko spadajoča dela

J. ZAMLJEN

čevlarski mojster
V LJUBLJANI
— Sodnijska ulica št. 3 —

Dobe se tudi izgotovljena obušala.
Izdeluje prave gorske in telov. čevlje

Prvi slovenski fotografski atelijé

D. Rovšek
v Ljubljani
Kolodvorska ulica šte. 32 a
Ustanovljen leta 1890.

Velika zaloga

pohištva in tapetniškega blaga

FR. KAPUS

Marije Terezije cesta 11. (Kolizej.)

Velika izbira vsakovrstnega pohištva za spalne, jedilne in gosposke sobe. Divane, otomane, žimnice, modroce iz morske trave, zmednice na peresih, podobe, zrcala, otročje vozičke ter kuhinjsko pohištvo.

Sprejema se tudi oprema hotelov.

Zmerne cene. Izdelki solidni

Trgovec ali obrtnik

mora, ako hoče napredovati, opozarjati občinstvo na svojo trgovino. Reklama je duša vsakega podjetja in vsak trgovec ali obrtnik,

ki noče biti skrit

samo v svoji ulici, ampak hoče dobiti odjemalce iz vseh delov mesta in tudi z dežele,

bo inseriral v „Jutru“

ki se čita in je priljubljeno povsod po Slovenskem.

FR. ŠEVČIK

puškar

v Ljubljani,
Židovska ulica št. 7

priporoča svojo veliko zalogo najboljših pušk in samokresov najnovejšega zistema, kakor tudi municijo in vse druge lovske priprave po najnižjih cenah. Zaloga potrebščin za ribji lov.

Popravila se izvršujejo točno.

Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštne prosto.

Varčne gospodinje!

Dočim daste za vsa druga otročja redilna sredstva 1—3 krone, velja „Sladn“ ali dr. pl. Trnkoczyja „Sladni čaj“ 1 zavojček z 1/4 kg samo 50 vin. Na tisoče otrok ga zavziva z najboljšim uspehom.

Glavne zaloge: v Ljubljani lekarna Trnkoczy, zraven rotovža; na Dunaju v lekarnah Trnkoczy: VIII, Josefstädterstraße 25; III., Radetzkyplatz 4; V., Schönbrunnerstraße 109; v Gradcu: Sackstraße 3.

Francosko žganje Velika steklenica z navodom o rabi 1 K 20 h, 60 h, tucat 6 K.

Francosko žganje z mentholom, ki mu je pridejan menthol kot zdravilno, bolj utešujoče sredstvo. Posebno priporočljivo za drgnjenje udov po težki in neopni hoji. Ena steklenica 1 K 80 h.

Vino s kino in železom. Steklenica 1 K 20 h, 2 K, 3 K.

Zdravilni konjak, steklenica po 1, 2, 6 kron.

Lekarna Trnkoczy v Ljubljani.

Razpošiljanje po pošti. Prva največja eksport. trdka. Preizkušena lekarniško blago Drogijske cene. Mastlin za živinorejce. Telefon 190.

Lepa in koristna Miklavževa darila

In po že znano najnižjih cenah doblite

v modni trgovini **PETER ŠTERK**

Ljubljana, Stari trg št. 18.

Specijalna trgovina najmodernejših bluz, jutranjih oblek in kakovosti; moško, žensko in otroško perilo, velika izbira najmodernejših moških klobukov in čepic, dalje čepic za dame, deklince itd.

Moderne kožuhovine.

Najboljše odgovori „Slovenca“ vsak naš prijatelj, ako se naroči na „Jutro“, ali pa najde novega naročnika!

trgu. Noč in dan mislim nanjo in celo veselo mesto se mi zdi brez nje — mrtvo. Silno hrepenim po njej, da bi jo že skoraj videl, že skoraj z njo govoril!

„Prijatelj, Drago, ti zares sanjaš! Lepa je tvoja ljubezen, kakor tvoja Mici, ki jo ljubiš!“

„Nikar se ne šali, Rado, ti ne veš, kaj je ljubezen, ti ne veruješ v ljubezen! Zato ne moreš razumeti moje skrivnostne duše!“

Utihi se Drago, pogledal zopet na uro in videl sem, kako je lahka bledota spreletela njegov obraz.

„Kaj pričakuješ, Drago?“ sem ga vprašal.

„Mici!“

„Mici, o kateri govoriš ves čas?“

„Da, njo! Včeraj mi je pisala, da naj jo pričakujem ob tej uri v tej kavarni, kjer me hoče iznenaditi!“

„Da pride torej ona sem v kavarno?“

„Da, sem! Videl jo boš; kakor angel, kakor cvetka je!“

Zopet je utihnil Drago, si podprl glavo in se vnovič zagledal v jesenski dan. Tudi meni je postalo nekam

Kmetska posojilnica 4 1/2 % ljubljanske okolice

r. z. z. n. z.
obrestuje hranilne vloge po

Stanje hranilnih vlog: dvajset milijonov.

Popolnoma varno naložen denar.

v Ljubljani,

brez vsakršnega odbitka.

Rezervni zaklad: nad pol milijona.

Naročajte in kupujte „JUTRO!“

Krojaški salon za gospode
Ivana Magdića

v Ljubljani, Miklošičeva cesta šte. 10
priporoča v lido sezoni moderno angleško blago.

Najbolj varno naložen denar!

Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa do 31. dec. 1910 nad 564 milijonov K.

Stanje hranilnih vlog
nad 40 milijonov K.

Rezervni zaklad nad
1.200.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

v Ljubljani, v lastni hiši, Prešernova ulica šte. 3.

sprejema vloge vsak dan in jih obrestuje po 4 1/2 %, brez odbitka. Nevzdignjene obresti pripisuje vsakega pol leta h kapitalu. Sprejema vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar. Denar in knjižice se lahko pošiljajo po pošti.

Za varnost naloženega denarja jamči zraven rezervnega zaklada še mestna občina ljubljanska z vsem premoženjem in z vso davčno močjo. Izguba vložnega denarja je nemogoča, ker je po pravilih te hranilnice, potrjenih po c. kr. deželni vladi izključena vsaka špekulacija z vložnim denarjem.

Za varčevanje ima vpeljene lične domače hranilnice, v podpiranje slovenskih trgovcev in obrtnikov pa

Kreditno društvo.

Posoja na zemljišča po 5 % do 10 % poplačevanju dolga po najmanj 1/4 %. Dolžnik pa mora dati poprejš, ako hoče. Posoja se tudi na vrednostne papirje.

C. kr. priv. občna zavarovalnica

Assicurazioni Generali v Trstu

ustanovljena leta 1831.

Jamstveni zakladi znašajo nad 400 milijonov kron.

Poslovni izkaz zavarovalnega oddelka na življenje

	meseca novembra 1911	od januarja 1911
Vložilo se je ponudb	2148	22.154
za zavarovano vsoto	K 17.281.148-23	K 177.387.328-87
Izgotovljenih pol je bilo	1803	19.189
za zavarovano vsoto	K 14.557.128-74	K 153.373.006-69
Naznanjene škode znašajo	K 769.109-97	K 8.742.538-72

M. RAVTAR

delikatesna trgovina in vinarna
Ljubljana, Jurčičev trg 3
priporoča svojo veliko zalogo raznih
jestevin, finih namiznih in
desertnih vin, likerjev, ko-
njaka in šampanjca.

Eksport kranjskih klobas.

Slav. društvom posebno nizke cene.
Za veselice dam blago tudi v komi-
stičko prodajo.
Številka telefona 291.

Sprejema zavarovanje človeškega živ-
ljenja po najrazumnostnejši kombina-
ciji pod tako ugodnimi pogoji, ko
nobena druga zavarovalnica.

Vse štiri dobilke se razdeljuje zava-
rovalcem; deseti pa ga je kapitalske
K 2.400.710.—

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Reserve in fond K 54.000.000. Izplačane odškodnine in kapitali K 100.000.000.

Pe veličasti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskalno slovensko-muravsko upravo.

Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici št. 12.

Pisarne so v lastni hiši.

Zavaruje potovanja in prometne poti
počasnimi sredstvi po najnižjih cenah.
Zavaruje poti tistih, ki imajo ogledal
in odpravlja plovil.

Škoda cestnih vozil in najkrajnjega
Učinka najkrajnjega, kadar potujejo.

Dovoljuje in plačuje dobilke izredne
podpore v slučaju in občinskih
namenov.

Izredno dober nakup!

2000 komadov modernih dolgih raglanov z izbitimi mo-
dernimi barvanimi ovrtniki in reverji, ki veljajo drugače
30—40 K za reklamno ceno brez konkurence

od K 10.— naprej.

Od najnižje do najfinejše izvršitve.

Angleško skladišče oblek

O. BERNATOVICH

Ljubljana, Mestni trg 5

Preostale izvode romana

„ŽENA“

ki je vzbujal toliko zanimanja, ko
je izhajal v „Jutru“, prodaja uprav-
ništvo „Jutra“ mesto po prvotni
ceni (1 K)

po 60 vin. izvod.

Zunanji naročniki naj pošljejo znesek
v naprej in pridenejo 10 v za znamko.
Na naročila brez denarja se ne ozira.

Kupujte „JUTRO“.

Izvod samo 6 vinarjev.

Eternit

ETERNIT-tovarna

Patent HATSCHEK

Najboljše pokrivanje streh

General. zastop: V. Janach & Co., Trst.

Glavna zaloga:

T. Korn, Ljubljana.

40 klavirjev in harmonijev

dvornih tvrdk: Bösendorfer, Czapska, Heitzmann,
Stelzhammer, Stingl in Hörügl

nudim slavnemu občinstvu na vpogled in izbiro. Ker sem izključno
edini zastopnik na Kranjskem zgoraj omenjenih dvornih tvrdk,
svarim vsakogar pred nakupom event. falzifikatov. Vsakdo kupi pri meni
za najmanjše obroke (K 18.—) najboljši instrument.

Najcenejša izposojevalnica. — Točna postrežba. — Viole od 5 K
naprej. — Vse glasbeno orodje in muzikalije v velikanski zalogi. —
Uglaševanja in popravila vseh glasbil.

ALFONZ BREZNIK c. kr. izvedenec in
učitelj Glasb. Mat.

Ljubljana, Kongresni trg šte. 15.

Za jesen in zimo:

Bluze, svodnja krila, hišne halje, pletene jopice, zimsko
perilo, rokavice, kožuhovine, dežnike, moderce in vse
moderne nakitne predmete. Damske klobuke in čepice
kakor tudi za otroke. Vse športne predmete.

V oddelku za gospode:

Klobuki, cilindri, čepice, kravate, zimsko perilo, roka-
vice, dežniki, palice, pleteni telovniki, kakor tudi vedno
najnovejše potrebščine za gospode.

Modna in športna trgovina **P. Magdić, Ljubljana**
nasproti glavne pošte.

Del. glavnica: Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

K 8.000.000. Stritarjeva ulica šte. 2, (lastna hiša)

Rez. fond nad K 800.000.

Za zrebanje dne 1. decembra 1911 priporočamo promese drž. srečk iz l. 1864. Glav. dob. K 300.000.—. Cele K 36.—, pol K 18-50

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 %